

Modernizacja dolnej studni: pompa głębinowa zamiast pompy powierzchniowej

Projekt koncepcyjny i ekonomiczna wycena materiałów dla układu napełniania zbiornika 20 m³ na wzgórzu.

Dokument jest projektem koncepcyjnym, ostateczna cena inwestycji może się różnić.

1. Cel opracowania

Celem jest ocena i wstępny kosztorys modernizacji istniejącego układu, w którym woda z dolnej studni jest pompowana do zbiornika przemysłowego o pojemności ok. 20 m³ położonego na wzgórzu. Modernizacja zakłada zastąpienie obecnej pompy powierzchniowej pompą głębinową umieszczoną w studni.

Kosztorys jest ekonomiczny: nie obejmuje robocizny działkowiczów. Liczone są urządzenia, materiały, armatura, sterowanie i elementy zabezpieczeń.

2. Dane wejściowe

Parametr	Przyjęta informacja
Dolna studnia	Studnia kopana z kręgów, średnica ok. 30 cm
Lustro wody	Okolo 25 m poniżej poziomu pompy / terenu przy studni
Spadek lustra podczas pompowania	Nieznany - do sprawdzenia próbą pompowania
Rura do zbiornika	Istniejąca rura stalowa 3", długość ok. 250 m, szczelna, pozostaje w użyciu
Przewyższenie	Okolo 30 m między dolną studnią a zbiornikiem na wzgórzu
Zbiornik	Okolo 20 m ³ , na wzgórzu
Czas napełniania	Kilka godzin jest akceptowalne, nie jest wymagana duża wydajność
Zasilanie	Trójfazowe, 400 V
Sterowanie zbiornikiem	Pływak/kontaktron STOP działa; przelew awaryjny niepotwierdzony

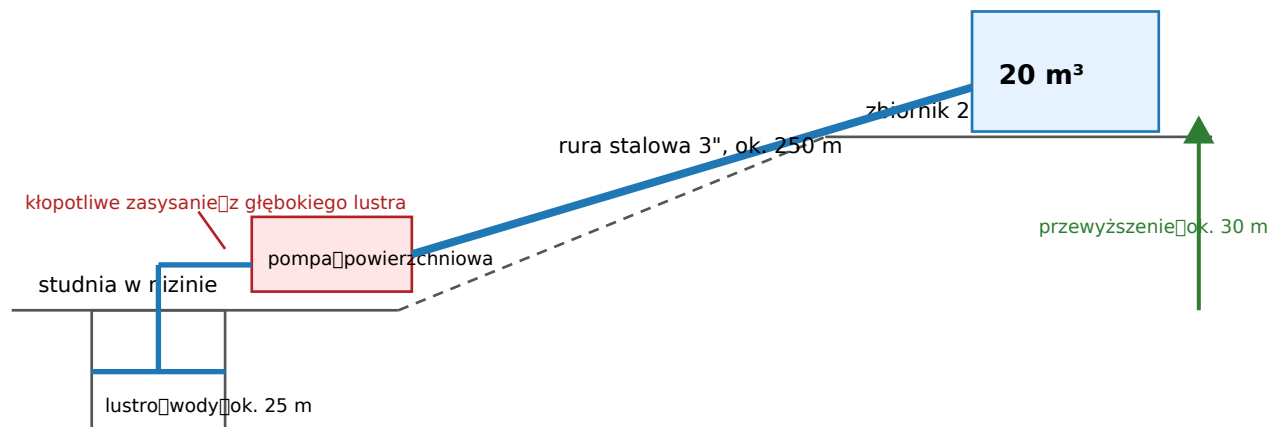
3. Dlaczego obecny układ jest kłopotliwy

Obecny układ wykorzystuje pompę powierzchniową pracującą przy dolnej studni. Pompa pobiera wodę z głębokiego lustra i następnie tłoczy ją długą rurą stalową 3" do zbiornika położonego wyżej. Taki układ jest trudny w utrzymaniu, ponieważ strona poboru wody jest podatna na zapowietrzanie, nieszczelności, konieczność zalewania po zimie oraz ryzyko suchobiegu.

Dodatkowy problem eksploatacyjny: obecna pompa się przegrzewa, dlatego zwykle nie jest uruchamiana w południe. Pompa głębinowa rozwiązuje ten problem w dużym stopniu, ponieważ pracuje zanurzona w wodzie, a przepływająca woda odbiera ciepło z silnika i części hydraulicznej.

Przy lustrze wody ok. 25 m pompa powierzchniowa pracuje w niekorzystnym układzie. Zamiast wymuszać pobór wody z głębokiego lustra przez stronę ssawną, lepiej umieścić pompę w wodzie i tłoczyć wodę od razu z głębi studni.

Obecny układ: pompa powierzchniowa + długi odcinek tłoczny

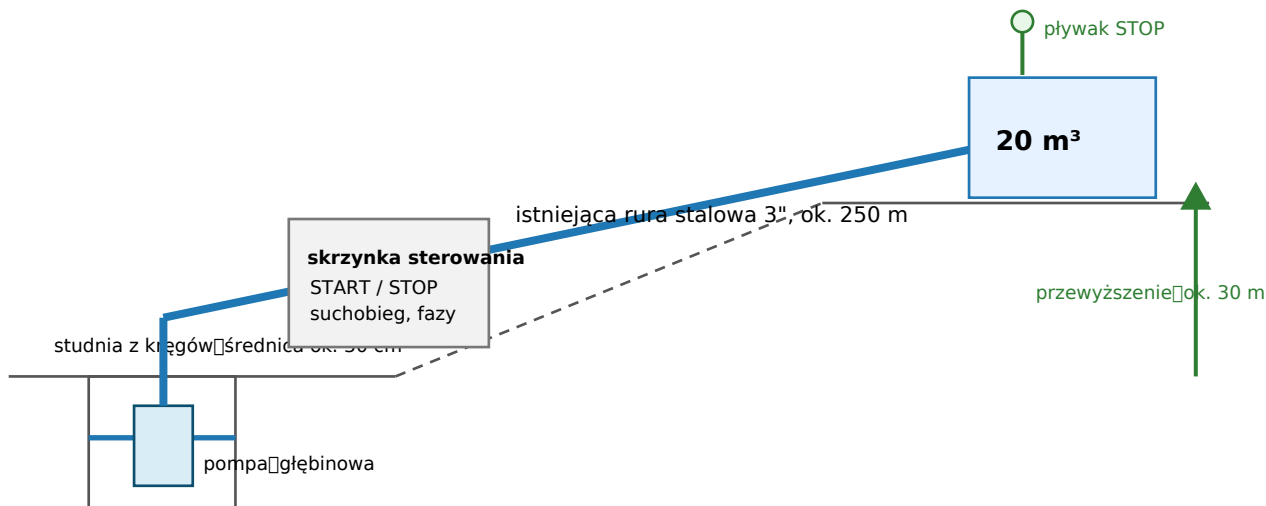

4. Proponowane rozwiązanie

Zalecane rozwiązanie to pompa głębinowa 4", zasilana 400 V, zawieszona w dolnej studni poniżej minimalnego poziomu wody. Istniejąca rura stalowa 3" o długości ok. 250 m zostaje wykorzystana jako przewód tłoczny do zbiornika 20 m³.

Układ nie wymaga zalewania po zimie. Pompa znajduje się w wodzie, więc nie ma typowego problemu zapowietrzania strony ssawnej. Na powierzchni pozostają tylko armatura, skrzynka sterowania i zabezpieczenia.

Proponowany układ: pompa głębinowa tłoczy wodę do zbiornika

5. Wstępny dobór pompy

Ponieważ zbiornik może napełniać się powoli, nie ma potrzeby stosowania bardzo mocnej pompy przemysłowej. Ekonomicznie korzystniejsza będzie pompa o umiarkowanej wydajności i odpowiednim podnoszeniu.

Parametr	Zalecenie ekonomiczne
Typ pompy	Pompa głębinowa 4"
Zasilanie	400 V
Wydajność robocza	Okolo 2-3 m ³ /h
Czas napełnienia 20 m ³	Okolo 7-10 godzin przy 2-3 m ³ /h
Wysokość podnoszenia	Celować w ok. 80-90 m; zwiększyć, jeśli lustro dynamiczne mocno spada
Moc orientacyjna	Najczęściej ok. 1,1-2,2 kW, zależnie od konkretnej charakterystyki pompy
Montaż	Pompa zawieszona poniżej lustra wody, ale nie na dnie studni

Orientacyjne zapotrzebowanie na wysokość podnoszenia: ok. 25 m lustra wody + ok. 30 m przewyższenia + straty na rurze 3" i armaturze + zapas na spadek lustra podczas pompowania. Dlatego praktyczny cel to pompa pracująca sensownie przy ok. 80-90 m podnoszenia.

6. Sterowanie i zabezpieczenia

Sterowanie powinno być proste: ręczny START, ręczny STOP, automatyczny STOP po sygnale z pływaka w zbiorniku oraz automatyczne wyłączenie przy suchobiegu lub przeciążeniu. Nie zakłada się falownika ani skomplikowanej automatyki, bo zbiornik może napełniać się powoli.

Element	Funkcja	Uwagi ekonomiczne

Przycisk START / STOP	Ręczne uruchamianie i zatrzymywanie pompy	Prosty zestaw na styczniku
Pływak/kontaktron w zbiorniku	Automatyczny STOP przy pełnym zbiorniku	Element już istnieje i działa
Zabezpieczenie suchobiegu	Wyłącza pompę przy braku wody lub nieprawidłowej pracy	Może być przekaźnik kontroli pracy pompy albo sondy poziomu
Zabezpieczenie przeciążeniowe	Chroni silnik pompy	Wyłącznik silnikowy / termik
Kontrola faz	Chroni przy zaniku lub asymetrii faz	Prosty przekaźnik kontroli faz
Manometr i zawory	Kontrola pracy i możliwość odcięcia instalacji	Montaż przy studni

7. Zakres prac

Zakres	Opis
Demontaż / odłączenie starej pompy	Obecna pompa powierzchniowa przestaje być głównym urządzeniem pompującym
Montaż pompy głębinowej	Pompa 4" zawieszona w studni na linie, z rurą tłoczną do istniejącej instalacji
Wpięcie w istniejącą rurę 3"	Wykorzystanie obecnej rury stalowej do zbiornika
Armatura przy studni	Zawór zwrotny, zawór odcinający, manometr, króciec spustowy / odpowietrzający
Skrzynka sterowania	START / STOP, pływak STOP ze zbiornika, suchobiegi, zabezpieczenia silnika
Kontrola zbiornika	Sprawdzenie pływaków i zalecane sprawdzenie przelewu awaryjnego

8. Ekonomiczna wycena materiałów i urządzeń

Wycena nie obejmuje robocizny działkowiczów. Zakłada wykorzystanie istniejącej rury stalowej 3" i istniejącego pływaków STOP w zbiorniku.

Pozycja	Koszt ekonomiczny
Pompa głębinowa 4", 400 V, ok. 2-3 m ³ /h, ok. 80-90 m podnoszenia	1 500-3 200 zł
Rura / złączki w studni, zawieszenie, linka nierdzewna	300-800 zł
Kabel pompy, mufa, osprzęt wodoodporny	300-900 zł
Zawór zwrotny, zawór odcinający, manometr, króciec spustowy, drobica	300-900 zł
Skrzynka sterowania START / STOP, stycznik, termik	500-1 500 zł
Zabezpieczenie suchobiegu	300-1 200 zł
Zabezpieczenie zaniku / asymetrii faz	150-500 zł
Obudowa, listwy, zabezpieczenia, dławiki, drobna elektryka	250-800 zł
Wpięcie istniejącego pływaków STOP ze zbiornika	0-300 zł
Przelew awaryjny zbiornika, jeśli go brakuje	200-800 zł

9. Podsumowanie kosztów

Kategoria	Koszt
Minimalny zakres ekonomiczny	3 800-5 500 zł
Zakres rozsądny do planowania	5 000-7 500 zł
Zakres z zapasem na lepszą pompę i pełniejszą skrzynkę sterowania	7 500-10 800 zł

Rekomendowany budżet planistyczny: około 6 000-7 000 zł, bez robocizny działkowiczów i przy wykorzystaniu istniejącej rury 3" oraz istniejącego pływaków STOP.

10. Co sprawdzić przed zakupem

Przed zakupem pompy warto wykonać krótką próbę pompowania lub pomiar: poziom wody przed startem, poziom po 30-60 minutach pracy oraz szacunkowy przepływ. Jeżeli lustro wody mocno spada, pompę należy dobrać z większym zapasem podnoszenia lub z mniejszą wydajnością.

Należy też sprawdzić głębokość studni, stan istniejącej rury stalowej 3", działanie pływaków STOP oraz obecność przelewu awaryjnego w zbiorniku. Przelew jest zalecany nawet wtedy, gdy działa pływak, ponieważ zabezpiecza zbiornik przy awarii czujnika.

11. Wniosek

Modernizacja na pompę głębinową jest technicznie uzasadniona. Obecny układ z pompą powierzchniową jest kłopotliwy ze względu na głębokie lustro wody, zapowietrzanie, konieczność zalewania, ryzyko suchobiegu, hałas i przegrzewanie. Pompa głębinowa pracująca w wodzie usuwa główny problem poboru wody i powinna być prostsza w obsłudze oraz tańsza w utrzymaniu.